

Бäärн газрин промышленностин тöрмүд

Мана Хальмг таньгъчд зургъан промкомбинат бääнä: Элст балгъснд, Западн, Яшалтин, Сарпин, Хар-газрин болн Каспийск районмудт. Эднä кеджäх кöдлмшнй нургълдж тосхлгънд кергтä материал гаргългън. Дакад болхла зүсн-зүүлясврин кöдлмш, олн улсин нань чигн неквринь тетгллгън.

Бäärн газрин промышленность, мана таньгъчин мал-герин дотр ик биш орм эзлджанä. Бääсн промкомбинатс үүрмг, цөн кöдлмшчнр кöдлнä, техник уга. Эн тöлädän гарутагъар кöдлцхана.

Шин бүрдсн районст ода дееран промкомбинатс болн артельс уга. Эн тоотиг цугтагъинь авад хäläхлä Хальмг таньгъчин промышленность ик сул, манд кергтä продукцс элвгär гаргългъиг тетгджд чадш уга. Эн тöлäd, бäärн газрин промышленностин управлень, мана таньгъчд промышленн предприятияс шинäс бүрдäхин, эднä гаргъдг продукц, нег-үлү тосхлгънд кергтä материал элвгдүлхин тöлä кöдлджанä.

Бäärн газрин промышленность мана таньгъчд öсгджд болхмн. Таньгъчин газрт тоосх, черепиц кедж болх монгъл шавр бääнä, известь гарна, гипс, ракушк бääнä, хулсн икär ургъна, ургъа чолун зäрм газрт бääнä. Мана таньгъч

мал öсглгънä халхарн йилгъү. Тер тöлäd, малин арснас, нооснас продукц гаргългъна предприятияс, үснä заводс гаргълхмн.

Кöк тенгъсин кöвäгъär бääсн хальмгуд кезанäс нааран загъсанънлгъна кöдлмш кецхädг бääсмн. Загъсна заводмудт, колхозмудт кесг олн сән, кöдлмштän дурга, кöдлмшän меддг улс йовла. Эдн ода хärү таньгъчурн ирцхädж, загъсна промышленность öсгх.

Мана Коммунистическ парть болн Советск правительств Хальмг таньгъчиг шинäс öмнк бääсн бäärнднй бүрдäх болв. Эн учрар шин гермүд болн нань чигн тосхвр кех ик төр бääнä. Бäärн газртан тосхврт кергтä материал икär гаргълхд оньган тäвхмн, олн äмтид кергтä хот-хол, эд-тавр гаргългъиг элвгдждүлхмн.

1957-ч джилд Элст деер тоосх болн черепиц кедг завод тосхгджд, кöдлмшän эклхмн. Джил болгън эн завод 4-5 миллион тоосх гаргълхмн. Бас эн джилд Элстин промкомбинатин алебастр кедг цех ясгдал, продукц гаргългъан эклхмн. Хад чолу болн ракушечник газрас малтджд авлгъна кöдлмш комбинатд бас бүрдäгдхмн.

Эн джил Каспийск, Западн болн Сарпин районст бääх тоосхин заводмуд икдүлхин халхар

кöдлмш кедгхмн. Ракушечн чолу малтлгъиг механизировать кех бидн.

Нуудж ирсн улс бийстän гер барцхäх. Энүнд хулснас кесн гүрмр плит икär олзлгдх зöвтä. Хулсн Каспийск, Хар-газрин, Приозерн болн Сарпан районст дала ургъна. Ода хулс хадджд белдлгън кеддджанä. 1957—1958-ч джилмүдин туршарт хулсар плит келгънä 3 завод тосхгдхмн. Эдн 150 мингън квадратн метр плит джил болгън гаргълх зöвтä. Эднä нег заводнй эн джил кедджд дуусгдхмн.

Ленинск болн Балковск гидг газрмудт известняк ургъна. Ямаран икär эн бääхинй йилгълх кöдлмш 1957-ч джилд кедджд дуусгдсна хööt бийднй, энүнд механизированн карьер гаргълх төр таслгдсмн.

1958-1959 джилмүдт Элстд тоосх кедг шин завод тосхгдхмн, тер завод джилдän 8 миллион тоосх кедг болхмн. Дакад болхла, пиво кедг, үснä завод болн теерм бärгдхмн.

Загъсна промышленность таньгъчд цаарандан öсхмн. 1958-ч джилд Манцын гол деер загъсна завод тосхгдхмн, загъсанънлгъна кöдлмш делгрхмн.

П. КИРБАСОВ.

Хальмг таньгъчин күцäгч комитетин бäärн газрин промышленностин отделин начальник.